

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра симуляційних медичних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2025 року

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК.
СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Затверджено:

Засіданням кафедри симуляційних медичних технологій Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Завідувач кафедри _____ Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ

Розробники:

завідувач кафедри Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ

завуч кафедри Ольга ЄГОРЕНКО

доцент кафедри Михайло ПЕРВАК

асистент кафедри В'ячеслав ОНИЩЕНКО

асистент кафедри Дмитро КАРАКОНСТАНТИН

ТЕМА

АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ. СЦЕНАРІЙ-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ

Мета: Сформувати у здобувачів вищої освіти практичні навички використання сценарій-орієнтованого навчання (scenario-based learning) в акушерстві та гінекології, проведення симуляційних тренінгів з невідкладних акушерських та гінекологічних станів, аналізу клінічних ситуацій, командної роботи, прийняття рішень у реальному часі, дебрифінгу та самооцінки відповідно до сучасних рекомендацій МОЗ України, ACOG, RCOG, FIGO та ERC 2025.

Основні поняття (перелік питань): сценарій-орієнтоване навчання; симуляційне навчання; стандартизований пацієнт; високореалістичний манекен; низькореалістичний манекен; OSCE; дебрифінг; фасилітатор; чек-лист оцінювання; невідкладні стани в акушерстві (пreekлампсія/еклампсія, післяпологова кровотеча, дистрес плода, розрив матки, передчасні пологи); невідкладні стани в гінекології (позаматкова вагітність, перекрут яєчника, септичний аборт, гострий живіт); командна робота; інформована згода; етичні аспекти симуляції.

План:

1. Контроль опорного рівня знань

- фронтальне опитування з основних принципів сценарій-орієнтованого навчання та його відмінностей від традиційного;
- тестові завдання з алгоритмів ведення пreekлампсії, післяпологової кровотечі, позаматкової вагітності;
- розбір коротких клінічних ситуацій з визначенням пріоритетів допомоги та ролей команди;
- перевірка знань щодо структури якісного сценарію (пацієнт, анамнез, завдання, кінцеві цілі, чек-лист).

2. Обговорення теоретичних питань для перевірки базових знань за темою

- принципи сценарій-орієнтованого навчання в акушерстві та гінекології (реалістичність, безпека, відтворюваність, дебрифінг);
- види симуляторів та їх застосування (манекени Noelle, Victoria, Mama-U, стандартизовані пацієнти, віртуальні симулятори);
- структура клінічного сценарію: підготовка, брифінг, симуляція, дебрифінг, оцінка;
- алгоритм ведення найпоширеніших акушерських невідкладних станів (пreekлампсія/еклампсія, післяпологова кровотеча, дистрес плода);
- алгоритм ведення гінекологічних невідкладних станів (позаматкова вагітність, перекрут яєчника, септичний аборт);
- роль мультидисциплінарної команди та розподіл ролей під час симуляції.

Теми доповідей / рефератів (за наявністю):

- Ефективність сценарій-орієнтованого навчання в зниженні акушерських ускладнень (доказова база 2020–2025);
- Порівняльна характеристика різних видів симуляторів в акушерстві (високо- vs низькореалістичні);
- Етичні та психологічні аспекти використання стандартизованих пацієнтів у симуляції пологів та невідкладних станів.

3. Формування професійних вмінь та практичних навичок

- створення та проведення короткого сценарію невідкладного акушерського стану (наприклад, післяпологова кровотеча);
- виконання ролей у команді під час симуляції (лікар-акушер, анестезіолог, акушерка, неонатолог);
- проведення первинного огляду породіллі за алгоритмом ABCDE з акушерськими адаптаціями;
- надання допомоги при прееклампсії/еклампсії (магнію сульфат, антигіпертензивна терапія, моніторинг плода);
- зупинка післяпологової кровотечі (тонічний масаж матки, введення утеротоніків, бімануальна компресія);
- діагностика та тактика при підозрі на позаматкову вагітність або перекрут яєчника;
- проведення дебрифінгу після симуляції (плюси, мінуси, уроки, план покращення).

Під час заняття використовуються симуляційні сценарії з високореалістичними манекенами (Noelle/Victoria), стандартизованими пацієнтами, професійні алгоритми, чек-листи оцінювання та відео-де-брифінг.

4. **Підведення підсумків:** аналіз правильності виконання алгоритмів та командної роботи; оцінювання техніки надання допомоги; обговорення типових помилок; зворотний зв'язок за результатами симуляційних сценаріїв та дебрифінгу.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Акушерство та гінекологія: підручник / За ред. В. І. Медведєва. – К.: Медицина, 2023 (оновлене видання 2025).
2. Клінічні настанови з акушерства та гінекології / МОЗ України, 2023–2025 (пакети «Пологова допомога», «Еклампсія», «Післяпологова кровотеча»).
3. Наказ МОЗ України № 676 від 31.12.2004 «Про удосконалення акушерсько-гінекологічної допомоги» (зі змінами 2025).

Додаткова:

1. WHO Recommendations for Prevention and Treatment of Pre-eclampsia and Eclampsia (2023–2025 updates).
2. ACOG Practice Bulletin No. 222: Gestational Hypertension and Preeclampsia (2020 з оновленнями 2025).
3. RCOG Green-top Guideline No. 52: Postpartum Haemorrhage (2023–2025).

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://moz.gov.ua> (Накази та клінічні настанови МОЗ України з акушерства).
2. <https://www.who.int> (WHO Reproductive Health Guidelines).
3. <https://www.acog.org> (ACOG Practice Bulletins).
4. <https://www.rcog.org.uk> (RCOG Green-top Guidelines).

ТЕМА

ХІРУРГІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ. СЦЕНАРІЙ-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ

Мета: Сформувати у здобувачів вищої освіти практичні навички використання сценарій-орієнтованого навчання (scenario-based learning) при опануванні хірургічних захворювань та невідкладних станів, проведення симуляційних тренінгів з діагностики, диференційної діагностики, вибору тактики та надання допомоги при гострому животі, травмах, кровотечах, перитоніті, кишковій непрохідності, гострому холециститі, панкреатиті, апендициті, тромбозі мезентеріальних судин тощо, командної роботи, дебрифінгу та самооцінки відповідно до сучасних клінічних настанов МОЗ України, ACS, WSES, ERC 2025.

Основні поняття (перелік питань): сценарій-орієнтоване навчання; симуляційне навчання; стандартизований пацієнт; високореалістичний манекен; OSCE; дебрифінг; фасилітатор; чек-лист оцінювання; гострий живіт; перитоніт; кишкова непрохідність; гострий апендицит; гострий холецистит; гострий панкреатит; мезентеріальний тромбоз; абдомінальна травма; внутрішня кровотеча; післяопераційні ускладнення; гостра ішемія кінцівки; гостра непрохідність судин; септичний шок; поліорганна недостатність; хірургічна тактика; диференційна діагностика.

План:

1. Контроль опорного рівня знань

- фронтальне опитування з основних принципів сценарій-орієнтованого навчання та його відмінностей від традиційного;
- тестові завдання з диференційної діагностики гострого живота (апендицит vs холецистит vs панкреатит vs ниркова колька vs перфоративна виразка);
- розбір коротких клінічних ситуацій з визначенням пріоритетів допомоги та ролей команди;
- перевірка знань щодо алгоритмів ATLS, WSES та МОЗ при гострому животі та абдомінальній травмі.

2. Обговорення теоретичних питань для перевірки базових знань за темою

- принципи сценарій-орієнтованого навчання в хірургії (реалістичність, безпека, відтворюваність, дебрифінг);
- види симуляторів та їх застосування в хірургії (високо- та середньореалістичні манекени, лапароскопічні тренажери, стандартизовані пацієнти, віртуальні симулятори);
- структура клінічного сценарію: підготовка, брифінг, симуляція, дебрифінг, оцінка;
- алгоритм діагностики та ведення гострого живота (анамнез, огляд, лабораторія, УЗД, КТ, показання до лапароскопії/лапаротомії);
- невідкладна допомога при абдомінальній травмі (xABCDE, FAST, стабілізація, контроль кровотечі);
- диференційна діагностика та тактика при найпоширеніших хірургічних невідкладних станах (апендицит, холецистит, панкреатит, перфорація виразки, мезентеріальний тромбоз);
- роль мультидисциплінарної команди (хірург, анестезіолог, реаніматолог, медсестра) під час симуляції.

Теми доповідей / рефератів (за наявністю):

- Ефективність симуляційного навчання в зниженні післяопераційних ускладнень та летальності при гострому животі (доказова база 2020–2025);
- Порівняльна характеристика симуляторів для відпрацювання лапароскопічних втручань при гострому холециститі та апендициті;
- Етичні аспекти використання стандартизованих пацієнтів у симуляції гострого живота та невідкладної хірургії.

3. Формування професійних вмінь та практичних навичок

- створення та проведення короткого сценарію хірургічного невідкладного стану (наприклад, гострий апендицит з перфорацією, післяпологова кровотеча, гостра кишкова непрохідність);
- виконання ролей у команді під час симуляції (хірург, анестезіолог, операційна медсестра, реаніматолог);
- проведення первинного огляду за алгоритмом C-ABCDE з хірургічними адаптаціями;
- діагностика та вибір тактики при гострому животі (клінічні ознаки, УЗД/КТ інтерпретація, показання до операції);
- надання допомоги при внутрішній кровотечі, перитоніті, гострій ішемії кінцівки;
- проведення дебрифінгу після симуляції (плюси, мінуси, уроки, план покращення);
- оцінка команди за чек-листами (комунікація, розподіл ролей, дотримання протоколів, часові рамки).

Під час заняття використовуються симуляційні сценарії з високореалістичними манекенами (хірургічні тренажери, лапароскопічні симулятори), стандартизованими пацієнтами, професійні алгоритми, чек-листи оцінювання та відео-де-брифінг.

4. **Підведення підсумків:** аналіз правильності виконання алгоритмів та командної роботи; оцінювання техніки діагностики та надання допомоги; обговорення типових помилок; зворотний зв'язок за результатами симуляційних сценаріїв та дебрифінгу.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Хірургія: підручник / За ред. В. Г. Мішалова. – К.: Медицина, 2024 (оновлене видання 2025).
2. Невідкладна хірургія: підручник / За ред. О. О. Швець. – Львів: ЛНМУ, 2024.
3. Наказ МОЗ України № 370 від 01.06.2009 «Про затвердження протоколів надання домедичної та екстреної медичної допомоги» (зі змінами 2025, розділи гострий живіт, травма).

Додаткова:

1. Advanced Trauma Life Support (ATLS®) Student Course Manual, 11th ed. (2025). American College of Surgeons.
2. World Society of Emergency Surgery (WSES) Guidelines on Acute Abdomen, Peritonitis, Bowel Obstruction (2023–2025 updates).
3. ACS Best Practices in Surgical Simulation Education (2024–2025).

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://www.facs.org/quality-programs/trauma/education/advanced-trauma-life-support> (ATLS 11th ed. ресурси та сценарії).
2. <https://wses.org.uk> (WSES Guidelines on Acute Abdomen та Emergency Surgery).
3. <https://moz.gov.ua> (Накази МОЗ України щодо невідкладної хірургічної допомоги).

ТЕМА

НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА ПРИ ТРАВМІ. СЦЕНАРІЙ-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ

Мета: Сформувати у здобувачів вищої освіти практичні навички використання сценарій-орієнтованого навчання для відпрацювання алгоритмів невідкладної допомоги при травмах різного типу (політравма, ізольована травма хребта, грудної клітки, живота, кінцівок, черепно-мозкова травма), проведення первинного та вторинного оглядів за протоколами ATLS / PHTLS / ERC 2025, командної роботи, швидкого прийняття рішень, дебрифінгу та самооцінки в умовах симуляції реальних клінічних ситуацій.

Основні поняття (перелік питань): сценарій-орієнтоване навчання; симуляційне навчання; високореалістичний манекен; стандартизований пацієнт; OSCE; дебрифінг; фасилітатор; чек-лист оцінювання; алгоритм хABCDE / C-ABCDE; первинний та вторинний огляд постраждалого; політравма; травматичний шок; масивна кровотеча; напружений пневмоторакс; тампонада серця; відкритий пневмоторакс; нестабільний таз; травма хребта; черепно-мозкова травма; іммобілізація; зупинка кровотечі; FAST; евакуація; тромбоемболічна профілактика; гіпотермія.

План:

1. Контроль опорного рівня знань

- фронтальне опитування з основних принципів сценарій-орієнтованого навчання та його відмінностей від традиційного;
- тестові завдання з алгоритмів хABCDE / C-ABCDE та пріоритетів при політравмі;
- розбір коротких клінічних ситуацій з визначенням життєво небезпечних станів та послідовності дій;
- перевірка знань щодо структури якісного сценарію (пацієнт, анамнез, завдання, кінцеві цілі, чек-лист).

2. Обговорення теоретичних питань для перевірки базових знань за темою

- принципи сценарій-орієнтованого навчання в невідкладній допомозі при травмі (реалістичність, безпека, відтворюваність, дебрифінг);
- види симуляторів та їх застосування (високо- та середньореалістичні манекени, травматологічні тренажери, стандартизовані пацієнти, віртуальні симулятори);
- структура клінічного сценарію: підготовка, брифінг, симуляція, дебрифінг, оцінка;
- алгоритм первинного огляду при травмі (C-ABCDE: catastrophic hemorrhage → Airway with C-spine → Breathing → Circulation → Disability → Exposure);
- діагностика та невідкладна допомога при життєво небезпечних травмах (масивна кровотеча, напружений пневмоторакс, відкритий пневмоторакс, тампонада серця, нестабільний таз);
- вторинний огляд та стабілізація (FAST, рентген, іммобілізація, профілактика гіпотермії, знеболення);
- роль мультидисциплінарної команди (травматолог, анестезіолог, реаніматолог, медсестра) під час симуляції.

Теми доповідей / рефератів (за наявністю):

- Ефективність симуляційного навчання в зниженні летальності при політравмі (доказова база ATLS/PHTLS 2020–2025);

- Порівняльна характеристика симуляторів для відпрацювання зупинки масивної кровотечі та іммобілізації хребта;
- Етичні аспекти використання симуляційних сценаріїв з тяжкими травмами та поліорганною недостатністю.

3. Формування професійних вмінь та практичних навичок

- створення та проведення короткого сценарію невідкладної допомоги при травмі (наприклад, політравма після ДТП, масивна кровотеча з тазових кісток, напружений пневмоторакс, травма хребта);
- виконання ролей у команді під час симуляції (лікар-травматолог, анестезіолог, медсестра, фельдшер);
- проведення первинного огляду за алгоритмом C-ABCDE з виявленням та усуненням загрозливих станів;
- зупинка масивної кровотечі (прямий тиск, турнікет, тампонування, тазовий бандаж);
- забезпечення прохідності дихальних шляхів, декомпресія напруженого пневмотораксу, тампонада перикарда (за показаннями);
- іммобілізація хребта, кінцівок, таза; профілактика гіпотермії;
- проведення дебрифінгу після симуляції (плюси, мінуси, уроки, план покращення);
- оцінка команди за чек-листами (комунікація, розподіл ролей, дотримання протоколів, часові рамки).

Під час заняття використовуються симуляційні сценарії з високореалістичними манекенами (травматологічні тренажери, манекени з моделями кровотечі, напруженого пневмотораксу, іммобілізаційні засоби), стандартизованими пацієнтами, професійні алгоритми, чек-листи оцінювання та відео-де-брифінг.

- ### 4. Підведення підсумків:
- аналіз правильності виконання алгоритмів та командної роботи; оцінювання техніки первинного огляду та надання допомоги; обговорення типових помилок; зворотний зв'язок за результатами симуляційних сценаріїв та дебрифінгу.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Хірургія: підручник / За ред. В. Г. Мішалова. – К.: Медицина, 2024 (оновлене видання 2025).
2. Невідкладна хірургія: підручник / За ред. О. О. Швець. – Львів: ЛНМУ, 2024.
3. Наказ МОЗ України № 370 від 01.06.2009 «Про затвердження протоколів надання домедичної та екстреної медичної допомоги» (зі змінами 2025).

Додаткова:

1. Advanced Trauma Life Support (ATLS®) Student Course Manual, 11th ed. (2025). American College of Surgeons.
2. Prehospital Trauma Life Support (PHTLS), 10th ed. (2023–2025 updates). National Association of Emergency Medical Technicians.
3. World Society of Emergency Surgery (WSES) Guidelines on Trauma and Acute Care Surgery (2023–2025 updates).

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://www.facs.org/quality-programs/trauma/education/advanced-trauma-life-support> (ATLS 11th ed. ресурси та сценарії).
2. <https://www.naemt.org/education/phtls> (PHTLS ресурси та алгоритми).
3. <https://moz.gov.ua> (Накази МОЗ України щодо невідкладної допомоги при травмі).

ТЕМА

ПЕДІАТРІЯ ТА НЕОНАТОЛОГІЯ. СЦЕНАРІЙ-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ

Мета: Сформувати у здобувачів вищої освіти практичні навички використання сценарій-орієнтованого навчання для відпрацювання алгоритмів невідкладної допомоги при критичних станах у дітей та новонароджених, швидкого розпізнавання загрозливих для життя порушень, проведення первинного огляду за педіатричними адаптаціями алгоритмів, командної роботи, дебрифінгу та самооцінки відповідно до рекомендацій ERC Paediatric Life Support 2025, APLS (Advanced Paediatric Life Support) 2024–2025, ESPR, МОЗ України.

Основні поняття (перелік питань): сценарій-орієнтоване навчання; симуляційне навчання в педіатрії; високореалістичний педіатричний манекен; стандартизований пацієнт (дитина/батьки); OSCE; дебрифінг; фасилітатор; чек-лист оцінювання; педіатричний алгоритм ABCDE / C-ABCDE; шок у дітей (гіповолемічний, септичний, кардіогенний); дихальна недостатність; судомні фебрильні та афебрильні; анафілаксія; гостра обструкція дихальних шляхів; післяпологова асфіксія; неонатальна реанімація (NRP); гіпотермія новонароджених; сепсис у новонароджених; гостра дегідратація; кома у дитини; травма в педіатрії.

План:

1. Контроль опорного рівня знань

- фронтальне опитування з принципів сценарій-орієнтованого навчання в педіатрії та відмінностей від дорослих алгоритмів;
- тестові завдання з вікових норм життєвих показників (ЧСС, ЧД, АТ, SpO₂) та педіатричних алгоритмів (PEWS, pGCS, Broselow tape);
- розбір коротких клінічних ситуацій з визначенням пріоритетів допомоги (наприклад, дитина 3 років з судомами, новонароджений з асфіксією, 6-місячний з септичним шоком);
- перевірка знань щодо структури сценарію та ролей команди в педіатричній симуляції.

2. Обговорення теоретичних питань для перевірки базових знань за темою

- принципи сценарій-орієнтованого навчання в педіатрії та неонатології (реалістичність, залучення батьків-акторів, адаптація доз, емоційна підтримка);
- види симуляторів у педіатрії (високореалістичні манекени SimBaby, SimJunior, Mama-U, стандартизовані діти/батьки, віртуальні симулятори);
- структура сценарію: підготовка, брифінг, симуляція, дебрифінг, оцінка;
- педіатричні адаптації алгоритму ABCDE / C-ABCDE (вага, дозування, Broselow tape, особливості дихальних шляхів у дітей);
- невідкладна допомога при шоці у дітей (розпізнавання compensated vs decompensated шоку, рідинна терапія 20 мл/кг, вазопресори);
- алгоритм неонатальної реанімації (NRP 8th ed. 2025): оцінка при народженні, сушка, стимуляція, вентиляція, компресії, медикаменти;
- ведення гострої дихальної недостатності, судом, анафілаксії, гострої дегідратації, сепсису у дітей різного віку.

Теми доповідей / рефератів (за наявністю):

- Ефективність симуляційного навчання в зниженні неонатальної та дитячої летальності при невідкладних станах (доказова база 2020–2025);

- Порівняльна характеристика педіатричних симуляторів (SimBaby vs SimJunior vs стандартизовані пацієнти);
 - Роль батьків у сценаріях симуляції (сімейно-центрований підхід у педіатричній невідкладній допомозі).
3. **Формування професійних вмінь та практичних навичок**
- створення та проведення короткого сценарію невідкладного стану в педіатрії/неонатології (наприклад, септичний шок у дитини 2 років, асфіксія новонародженого, анафілаксія у 5-річної дитини);
 - виконання ролей у команді під час симуляції (педіатр/неонатолог, анестезіолог, медсестра, реаніматолог);
 - проведення первинного огляду дитини за педіатричним алгоритмом C-ABCDE з використанням Broselow tape;
 - надання допомоги при шоці (рідинна терапія 20 мл/кг, вазопресори, антибіотики);
 - проведення неонатальної реанімації (NRP: сушка, вентиляція, компресії, адреналін);
 - усунення обструкції дихальних шляхів у дитини (back blows, компресії грудної клітки);
 - проведення дебрифінгу після симуляції (плюси, мінуси, уроки, план покращення);
 - оцінка команди за чек-листами (комунікація, дозування, часові рамки, залучення батьків).

Під час заняття використовуються симуляційні сценарії з високореалістичними педіатричними та неонатальними манекенами (SimBaby, SimJunior, Newborn Tory, Mama-U), стандартизованими пацієнтами (дитина/батьки), професійні алгоритми, чек-листи оцінювання та відео-де-брифінг.

4. **Підведення підсумків:** аналіз правильності виконання алгоритмів та командної роботи; оцінювання техніки надання допомоги дитині та новонародженому; обговорення типових помилок; зворотний зв'язок за результатами симуляційних сценаріїв та дебрифінгу.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Педіатрія: підручник / За ред. В. В. Бережного. – К.: Медицина, 2023 (оновлене видання 2025).
2. Неонатологія: підручник / За ред. О. М. Яковлевої. – К.: Медицина, 2024.
3. Наказ МОЗ України № 1422 від 29.12.2016 «Про затвердження стандартів медичної допомоги» (зі змінами щодо невідкладної допомоги дітям, 2025).

Додаткова:

1. European Resuscitation Council Guidelines 2025. Paediatric Basic and Advanced Life Support.
2. American Heart Association Guidelines 2025 for CPR and ECC. Part 11: Pediatric Basic and Advanced Life Support.
3. Advanced Paediatric Life Support (APLS), 6th ed. (2022 з оновленнями 2025).

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://www.erc.edu> (ERC Guidelines 2025 – Paediatric Life Support).
2. <https://cpr.heart.org> (AHA 2025 Guidelines – Pediatric BLS/ALS).
3. <https://www.apls.org.uk> (APLS Resources та сценарії).
4. <https://moz.gov.ua> (Накази МОЗ України щодо педіатричної та неонатальної допомоги).

ТЕМА

ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА. НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ. СЦЕНАРІЙ-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ

Мета: Сформувати у здобувачів вищої освіти практичні навички використання сценарій-орієнтованого навчання для відпрацювання алгоритмів невідкладної допомоги при критичних станах у внутрішній медицині, швидкого розпізнавання загрозливих для життя порушень, проведення первинного огляду за алгоритмом ABCDE, командної роботи, прийняття рішень у реальному часі, дебрифінгу та самооцінки відповідно до сучасних рекомендацій ESC, AHA/ACC, ERC 2025, GOLD, ADA, EASL, МОЗ України.

Основні поняття (перелік питань): сценарій-орієнтоване навчання; симуляційне навчання; високореалістичний манекен; стандартизований пацієнт; OSCE; дебрифінг; фасилітатор; чек-лист оцінювання; гострий коронарний синдром; гостра серцева недостатність; гіпертонічний криз; тромбоемболія легеневої артерії; аритмії (шлуночкова тахікардія, фібриляція передсердь з високою ЧСС); гіперглікемічний криз; гіпоглікемічна кома; статус астматикус; гострий респіраторний дистрес-синдром; септичний шок; гостра ниркова недостатність; печінкова енцефалопатія; інсульт; кровотеча з верхніх/нижніх відділів ШКТ; отруєння; гіпертермічний криз; гіпотермія.

План:

1. Контроль опорного рівня знань

- фронтальне опитування з принципів сценарій-орієнтованого навчання та його відмінностей від традиційного;
- тестові завдання з алгоритмів ABCDE та пріоритетів при невідкладних станах внутрішньої медицини;
- розбір коротких клінічних ситуацій з визначенням загрозливих станів та послідовності дій;
- перевірка знань щодо структури якісного сценарію (пацієнт, анамнез, завдання, кінцеві цілі, чек-лист).

2. Обговорення теоретичних питань для перевірки базових знань за темою

- принципи сценарій-орієнтованого навчання у внутрішній медицині (реалістичність, безпека, відтворюваність, дебрифінг);
- види симуляторів та їх застосування (високореалістичні манекени, стандартизовані пацієнти, віртуальні симулятори);
- структура клінічного сценарію: підготовка, брифінг, симуляція, дебрифінг, оцінка;
- алгоритм первинного огляду при невідкладних терапевтичних станах (ABCDE з адаптаціями);
- невідкладна допомога при гострому коронарному синдромі, гострій серцевій недостатності, гіпертонічному кризі, ТЕЛА;
- алгоритм ведення шоківих станів (гіповолемічний, кардіогенний, септичний, обструктивний);
- роль мультидисциплінарної команди (терапевт, кардіолог, реаніматолог, медсестра) під час симуляції.

Теми доповідей / рефератів (за наявністю):

- Ефективність симуляційного навчання у зниженні летальності при гострих серцево-судинних станах (доказова база 2020–2025);

- Порівняльна характеристика симуляторів для відпрацювання невідкладних станів у внутрішній медицині;
- Етичні аспекти використання стандартизованих пацієнтів у симуляції гіпертонічного кризу та септичного шоку.

3. **Формування професійних вмінь та практичних навичок**

- створення та проведення короткого сценарію невідкладного стану внутрішньої медицини (наприклад, гострий коронарний синдром з кардіогенним шоком, септичний шок, гіпертонічна енцефалопатія);
- виконання ролей у команді під час симуляції (терапевт, кардіолог, реаніматолог, медсестра);
- проведення первинного огляду за алгоритмом ABCDE з виявленням та усуненням загрозливих станів;
- надання допомоги при гострому коронарному синдромі (ЕКГ-інтерпретація, антикоагулянти, антиішемічна терапія);
- ведення шоківих станів (рідинна терапія, вазопресори, антибіотики при сепсисі);
- проведення дебрифінгу після симуляції (плюси, мінуси, уроки, план покращення);
- оцінка команди за чек-листами (комунікація, розподіл ролей, дотримання протоколів, часові рамки).

Під час заняття використовуються симуляційні сценарії з високореалістичними манекенами (SimMan, SimMom, SimJunior), стандартизованими пацієнтами, професійні алгоритми, чек-листи оцінювання та відео-де-брифінг.

- ### 4. **Підведення підсумків:** аналіз правильності виконання алгоритмів та командної роботи; оцінювання техніки надання допомоги при невідкладних терапевтичних станах; обговорення типових помилок; зворотний зв'язок за результатами симуляційних сценаріїв та дебрифінгу.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Внутрішня медицина: підручник / За ред. Ю. М. Мостового. – К.: Медицина, 2023 (оновлене видання 2025).
2. Невідкладні стани у внутрішній медицині: підручник / За ред. О. О. Швець. – Львів: ЛНМУ, 2024.
3. Наказ МОЗ України № 370 від 01.06.2009 «Про затвердження протоколів надання домедичної та екстреної медичної допомоги» (зі змінами 2025).

Додаткова:

1. European Resuscitation Council Guidelines 2025. Adult Advanced Life Support.
2. American Heart Association Guidelines 2025 for CPR and ECC. Part 7: Adult Advanced Cardiovascular Life Support.
3. ESC Guidelines for the management of acute coronary syndromes (2023–2025 updates).

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://www.escardio.org> (ESC Guidelines on Acute Coronary Syndromes, Heart Failure).
2. <https://www.erc.edu> (ERC Guidelines 2025 – Adult ALS).
3. <https://cpr.heart.org> (AHA 2025 Guidelines – Adult ACLS).
4. <https://moz.gov.ua> (Накази МОЗ України щодо невідкладної терапевтичної допомоги).